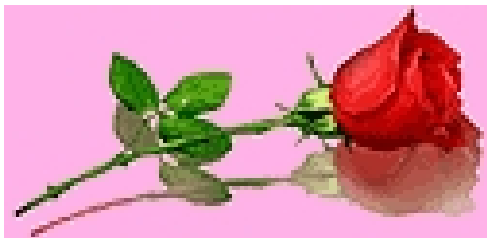

BÓNG DÁNG ĐÀ LẠT

TRONG NHÀ CỦA NGUYỄN ĐÌNH NAM

Ngô Đình Giao

Bàng bác trong nhà ng dòng nhà của nhà của Nguyễn Đình Nam nghe có dịp đi thăm thầy tôi bóng dáng Đà Lạt, một thành phố nhỏ bé, thân thiện ở vùng cao nguyên miền nam Việt Nam.

Đà Lạt đẹp lắm, núi, rừng, đồi, hồ, và những con đường thơ mộng đã đón bước chân những kẻ yêu nhau quấn quýt trong men tình nồng ấm giữa giá lạnh. Đó là "Đồi Cù" nơi những cặp tình nhân ngồi kề nhau dựa lưng vào gốc thông xanh để thưởng thức tình thơ hoa những con đường nhỏ dẫn lên Khu Chỗ Hòa Bình thì trung tâm thành phố, dẫn đến lên đồi Viên Đá Hồ Đà Lạt, dẫn đến lên rợp chiếu bóng Ngọc Lan, dẫn đến "Nhà Làng" dẫn đến phía khách sạn Công Đoàn đi thẳng lên phố ... và biết bao con đường không tên khác. Vào đêm con đường vắng ánh trăng. Ánh trăng nhuốm mái tóc thề, chày dài theo bước vai và trải dài trên mặt đường dẫn theo bước chân tình yêu:

*"Trăng uá rơi trên tóc ai dài hoang dã i...
Sống ngọt ngọt qua đời xa..."
"Đồi thông tím trắng vàng thì nhũ u xa
nhớ nơi Thiên Đàng... nghe c ngà u th ..."
(Nhà của phim: Sống Ngọt Đêm)*

Thành phố thanh bình, êm ả, con đường vắng vẻ như tởm o thêm cảm hời và đi u ki n cho đôi tình nhân:

*"Đ c v ng v i v h n ng y d i...
Tay trong tay xin cùng c i i Thiên Thai...
Ngày y khi đôi ta còn ng y th ..."
(Nh c ph m: M t Thoáng Yêu X a)*

Tr i Đà Lạt se l nh. Cái lành l nh d ch u, m n man da th t. Thành phố nh b ng b nh gi a m t màn s ng khói m o khi n lòng ng i e s tình mình cũng b nh b ng, n i trôi. Nh ng con đ ng đ c đ n v ph ch ho c đ a lên đ i cao, lên đ nh Lang Bian hùng vĩ. Đ i núi m s ng đ c đ i m trang thêm b ng nh ng r ng thông th m ng, ti ng thông rì rào quanh năm nh ti ng th m thì c a đôi k yêu nhau:

*"Đ i thông ngát xanh
M mànng chìm trong khói s ng...
Đàn én chao v ch n nao in dáng chi u..."
(Nh c ph m: S ng Đêm)*

Phong c nh thiên nhiên đôi khi ch p ch n m o qua màn m a. M t màn m a nh nhàng, r rích, dai d ng nh t o c h i cho đôi k yêu nhau có đ p sát l i g n nhau h n đ truy n h i m cho nhau:

*"Chi u x a M a Trên Thung Lũng H ng...
m t mình ta v i ng i... l i th x a nh đ i...
Chi u x a m a trên thung lũng h ng...
đ ng tình quên l i v ... đ i êm nh su i m ...
"Chi u nao... m a r i trên ph bu n...
M a d ng m c núi đ i...
C p tình nhân vai sánh vai..."
(Nh c ph m: M a Trên Thung Lũng H ng)*

T đ i núi cao b c chân ng i tình th đ c xu ng v ng th p thoải tho i, xu ng "Thung Lũng Tình Yêu", xu ng "Thung Lũng H ng". T thung lũng băng ngang qua các cánh r ng, có

nhạc mang tên là "Rừng Ái Ân", rồi sánh vai trở thành nhạc sĩ con đường nhạc quanh co ven hồ, "Hồ Than Thở", "Hồ Xuân Hương":

*"Trời gió lạnh nhấc, đường vắng hoang,
bật đầu tìm nhà ai ấm êm..."
"Mùa khuya rồi buồn trên phím đàn,
Đáng Ai Bên Hồ, cho làn mây đi mơn mẹn..."*
(Nhạc phẩm: Đáng Ai Bên Hồ)

Đà Lạt là thành phố của hoa. Tên một loài hoa được nhắc đến nhiều nhất đó là hoa anh đào. Đà Lạt thường được gọi tên là "Xứ Hoa Đào". Hoa đua nhau khoe sắc. Hoa đào rực rỡ khắp nơi, thổi hồn thơ mộng yêu:

*"Bóng em vẫn trong nỗi nhớ
ngọt ngào vắng hồn tôi...
Nhớ mãi hình dáng em yêu kiều...
Hãy hãy nhớ tôi ở hoa đào..."*
(Nhạc phẩm: Một Thoáng Yêu Xưa)

Hoa pensée tím tím từng làm sống dậy cảm tình đầu thu nào:

*"Thơ yêu em mãi...
Nhớ yêu Pen-sée năm xưa ngày thơ
kẹp trong lá thư đi u...
Thơ yêu em mãi... nhớ mãi quen nhớ vẫn vui..."*
(Nhạc phẩm: Tình Khúc Ngàn Năm)

Đến với Đà Lạt con người thì ngỡ rằng trong tâm hồn cái tình cảm lãng mạn đầy văn nghệ. Giọng hát, lời ca, tiếng nhạc như chạm xúc tác như nhào nặn con người vào tình yêu. Khi màn đêm buông xuống, tiếng nhạc hòa nhịp đêm vắng vang ra tiếng hát ngọt ngào thấm đẫm mãi trong lòng người:

*"Tiếng hát Liêu Trai âm vang vũ trụ...
Tiếng khóc ca nhi khôn vùi trong mồni...
Cuộc đời ôi thôi..."*
(Nhạc phẩm: Sông Đêm)

Nghe bài Đà Lạt xưa tôi nghe mùng nhè nhẹ nhè nhè hoàn toàn trữ tình như trong các nhạc phẩm "Em Đình Thẩm Anh Mọt Chiếu Mạ" hoặc "Moon River" v.v... vang vọng. Nghe bài ca sĩ nghe đó, trong ánh đèn mờ ảo của vũ trụ nghe vùi đi u thuốc Salem trên môi... Mờ ảo như hình bóng Đà Lạt về đêm...

Lời ca, tiếng nhạc in sâu mãi vào tâm khảm người nghe, âm thanh trữ tình như gợi ra hình ảnh tuy tốt đẹp dù đôi khi không niềm còn lại là đau thương, phải chăng đây là một thứ đau thương?

*"Nhạc thu réo rít tình khúc mênh...
Tôi hát lòng lánh pha lê...
Còn đó dĩ vãng xa mờ..."*
*"Đàn tàn canh thâu đàn khóc...
Phím đàn xưa là làng thơ..."*
(Nhạc phẩm: Chiếu Nhè)

Nhạc Nguyễn Đình Nam có bài mang thể điệu "slow" da diết, nặng nề, có bài mang nhịp điệu "valse" quay cuồng, quý phái, có bài mang nhịp "boléro" tuôn vui, nhí nhảnh, tôi có bài mang điệu "tango" uyển chuyển, thanh lịch. Nghe tôi nghe nói chung, tất cả đều mang mác một nỗi buồn. Một cái buồn rã rời.

Nhạc phẩm ghi năm 1966 mang tựa đề "Sông Đêm" (trước kia được đặt tên là "Ban Đêm Mỉm Sông Mù") đã bộc lộ ra cái cô đơn thê thảm vì dang dở, vì biệt ly:

*"Gỡ tìm đâu người yêu,
ngày xưa hẹn hò... muôn kiếp bên nhau..."*
"Cuộc đời ôi thôi..."
Tình đâu bền mãi như trăng..."
"Em yêu ơi! Bây giờ ta cách chia..."
Hỏi người xưa chớ a tàn trong giấc mơ..."

Vài năm sau, vào năm 1969, nhạc viên mang cái nhung nhè về dĩ vãng xa xưa trong bài

"Dáng Ai Bên Hồ":

*"Chị u ghé mình cao,
tìm bóng người xa yêu a ân tình chớ a phút luyến trao..."
"Dĩ vãng chớ a phai mờ,
tình đó không bao giờ nhốt nhòa trong dĩ u yêu... "*

Vài chục năm sau, vào năm 1993, trong cuộc sống xa xôi, nhạc viên bụi người, quẩn quẩn vì dĩ vãng nhớ trong bài "Mặt Thoáng Yêu Xưa":

*"Tỉc tnh người trong dĩ vãng
phút giây êm đềm qua...
Người cũ sống không bao giờ quên nhau...
Tình nào có nhớ thnh nào người đâu?"*

Đúng ba chục năm sau, vào năm 1996, bài "Mưa Trên Thung Lũng Hoàng" vẫn còn vang vọng nơi chia ly, ngăn cách âm thanh cùng nỗi hoài vọng trên đất khách:

*"Người đi... cuộc tình chia cách hoài...
Thuyền tình đã đi rồi... mà lòng nhớ suốt đời...
Chị u nay mưa rồi trên phố người... Mặt mình trong phố buồn chớ lòng nhớ cũ hững..."*

Hình ảnh Đà Lạt đầy ắp trong tâm hồn người nhạc sĩ. Nổi nhớ nhưng trào dâng qua câu thơ kìa, thơ hiện thành nhạc phẩm của nhạc năm sau năm 2000, Mặt trong tình khúc day dứt đó là "Dalat, mặt trời thiêng nh":

*"Tìm đâu thơ yêu a nhớ ng êm đềm cũ?
Tìm đâu thơ yêu a nhớ ng khung trời nh?
Đà Lạt yêu dĩ u chìm trong bóng chị u
Kìa niềm yêu đời ng vẫn vẫn ng bao ngày
Người đi có biết lòng ta nhớ hoài? "*

Tình yêu và cánh bay đi. Tình yêu mong manh như sương khói, như những bông tuyết trắng rơi xóa cựa thác nhấc Đà Lạt, những thác chảy như hàng như Cam Ly, như Prenn, những thác chảy ào ào, mãnh liệt như Gougah, như Pongour... Tình yêu tan biến vào thình không như tiếng chuông chùa Linh Sơn, chùa sừng Linh Phong... tiếng chuông cựa nhà thờ Chánh Tòa Đà Lạt... vang vọng và lan đi hời như p vào núi đồi Đà Lạt mờ mờ sáng sớm khi mặt trời còn khuất bóng...

Tình cựa nhạc sừng Đà Lạt mãi mãi chung thủy. Luôn luôn trở về. Hoà nhập cùng với tình người, tình thiên nhiên và n và t, tình quê hương đất nước... Dù cho "xa mặt" những cách lòng". Dù cho "vết đời" những lòng người và chững thay! Bên tình ca và Đà Lạt luôn mãi diu dặt vang vọng tha thiết muôn đời trong trái tim người xa xứ :

*"Luyến thừng không như t phai
Khúc ca xa còn đây
Nét yêu xa đời thay
Hẹn về mong tình đời say"*
(Nhạc phẩm: Dalat,
mặt trời thừng như)

Có phải đây là tâm sự thốt cựa tác giả? Hay nhạc sừng chững mưng cái bóng dáng Đà Lạt đời đời ra nguỵ cựa hững rời ôm chững tợ cái rung cựa đó mà kết nhạc?

Hay phải chăng Nguyễn Đức Nam đã chững nói lên giùm cái nời lòng chung cựa mặt sừng người đã từng trải qua mặt phố đời mình ở Đà Lạt, đã từng thừng yêu Đà Lạt, đã từng chững chựa trong tim biết bao nhiêu kẻ niếm về xứ Hoa Anh Đào, những kẻ niếm ghi dấu nời nét mãi mãi... Và dù có chững phững trải nào chẳng nựa thì xứ Sừng ng Mù về n luôn luôn đời p niếm thừng và nời như trong tâm hồn người Phỡ Núi...!

Ngô Đình Giao

(Virginia, tháng 4 năm 2004,
Mùa hoa anh đào thỡ đô nực M)

